ELEANOR SHARPSTON

FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA

Az ismertetés napja: 2006. július 13. [1]

1. A Högsta Domstolen (Svédország) által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK módosított tanácsi rendelet (a továbbiakban: a rendelet) 98. cikke (1) bekezdésének értelmezésére irányul. [2]

A rendelet

2. A rendelet 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az e rendeletben foglalt feltételeknek megfelelően és az e rendeletben meghatározott módon lajstromozott áruvédjegy vagy szolgáltatási védjegy a továbbiakban: közösségi védjegy.

(2) A közösségi védjegyoltalom egységes jellegű, és a Közösség egész területén azonos hatályú: csak a Közösség egésze tekintetében lajstromozható, ruházható át, vagy lehet arról lemondani, illetve képezheti megszűnést megállapító vagy törlést kimondó, illetve használatát tiltó határozat tárgyát. Ha e rendelet eltérően nem rendelkezik, ezt az elvet és jogkövetkezményeit kell alkalmazni."

3. A rendelet 9. cikke vonatkozó része szerint:

„(1) A közösségi védjegyoltalom a jogosult számára kizárólagos jogokat biztosít. A kizárólagos jogok alapján a jogosult bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében használ:

(a) a közösségi védjeggyel azonos megjelölést olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek azonosak a közösségi védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal [...].

[...]

1 – Eredeti nyelv: angol.

2 – A közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK módosított tanácsi rendelet (HL 1994. L 11., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.).

(2) Az (1) bekezdésben szabályozott feltételek megvalósulása esetén tilos különösen:

(a) a megjelölés elhelyezése az árun [...].”

4. A rendelet 91. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a tagállamok korlátozott számban jelölnek ki első- és másodfokon eljáró közösségi védjegybíróságokat. A 92. cikk értelmében a közösségi védjegybíróságnak kizárólagos joghatósága van a közösségi védjegy bitorlásával összefüggő perekben.

5. A rendelet 98. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ha a közösségi védjegybíróság úgy találja, hogy az alperes a közösségi védjegyet bitorolja, vagy azt megkísérelte, a bíróság – feltéve, hogy nyomós okból ettől el nem tekint – eltiltja az alperest a közösségi védjegy bitorlásával vagy annak kísérletével összefüggő cselekmények folytatásától. A közösségi védjegybíróság – nemzeti jogszabályaival összhangban – meghozza továbbá azokat az intézkedéseket, amelyek az említett eltiltás végrehajtását biztosítják.”

A TRIPs Megállapodás

6. A szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás [3] 41. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A Tagok kötelesek biztosítani, hogy a nemzeti jogukban rendelkezésre álljanak azok a jogérvényesítési eszközök, amelyek a jelen Megállapodásban meghatározott, szellemi alkotásokra vonatkozó jogok megsértése esetén hatékony eljárást tesznek lehetővé, ideértve a jogsértések megelőzésére, valamint a további jogsértésektől való elrettentésre szolgáló, megfelelő jogorvoslatokat. [...]”

7. A TRIPs Megállapodás 44. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A bíróságnak álljon jogában, hogy végzéssel kötelezze a felet valamely jogsértéstől való tartózkodásra, többek közt annak érdekében, hogy meggátolja a vámkezelés után azonnal

3 – A Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó egyezmény 1. C) melléklete; az Európai Közösség nevében a hatáskörébe tartozó ügyek tekintetében az 1994. december 22-i 94/800/EK határozattal (HL L 336., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 21. kötet, 80. o.) jóváhagyott megállapodás. A TRIPs Megállapodást az alábbi helyen tették közzé: HL L 336., 213. o.

olyan importáruknak a kereskedelmi csatornákba való bejutását a joghatósága területén, amelyek behozatala a szellemi tulajdon megsértését jelentené. A Tagok nem kötelesek ilyen felhatalmazást adni olyan védett tárgyak tekintetében, amelyeket valamely személy azt megelőzően szerzett vagy rendelt meg, mielőtt tudomására jutott – vagy tudomására kellett volna kellő alapon jutnia –, hogy az ilyen tárgyakkal való foglalkozás szellemi tulajdonjog-sértést von maga után."

8. A TRIPs Megállapodás 61. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A Tagok alkossanak büntetőeljárási és büntetési jogszabályokat, éspedig minimálisan a szándékos védjegyhamisítás és a kereskedelmi nagyságrendű (üzletszerű) szerzői jogi kalózkodás esetére. Az alkalmazandó eszközök között szerepeljen a szabadságvesztés és az elrettentéshez (visszatartáshoz) elegendő összegű pénzbüntetés; ezek legyenek összhangban a hasonló súlyú bűncselekményekkel kapcsolatban alkalmazott büntetéssel. Adott esetben a szankciók között szerepeljen a jogsértést megvalósító termék lefoglalása, elkobzása és megsemmisítése; ugyanez vonatkozzon a bűncselekmény elkövetésénél döntő szerepet játszott anyagokra, eszközökre. A tagok a szellemi tulajdonjogok megsértésének egyéb eseteire is létrehozhatnak büntetőeljárási és büntetési szabályokat, különösen, ha a bűncselekményt szándékosan és kereskedelmi méretekben (üzletszerűen) követik el."

9. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy a nemzeti bíróságok, amikor nemzeti szabályaikat kell alkalmazniuk olyan területhez tartozó jogok védelmét célzó intézkedések elrendelése végett, amelyre a TRIPs Megállapodás alkalmazandó, és amely területen a Közösség már alkotott jogot – mint például a védjegyek esetében –, a közösségi jog értelmében kötelesek ezt, amennyire csak lehetséges, a TRIPs Megállapodás érintett rendelkezéseinek szövege és célja alapján tenni. [4]

A vonatkozó nemzeti jog

10. A svéd védjegytörvény 37. cikke [5] értelmében a védjegybitorlás, amelyet szándékosan vagy súlyos gondatlanságból követnek el, pénzbüntetéssel vagy szabadságvesztéssel büntetendő.

11. E törvény 37.a cikke értelmében a bíróság a védjegyjogosult kérelmére pénzbír-

4 – A C-245/02. sz., Anheuser-Busch ügyben 2004. november 16-án hozott ítélet (EBHT 2004., I-10989. o.) 55. pontja. A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 11. cikke szerint a tagállamok „biztosítják, hogy amennyiben bírósági határozat szellemi tulajdonjog megsértését állapítja meg, a bíróságok a jogsértőt eltiltó határozattal további jogsértéstől eltiltsák". A 2004/48/EK irányelv átültetésének határideje 2006. április 29. volt. (HL L 157., 45. o.).

5 – Varumärkeslag (1960:644).

ság terhe mellett megtilthatja a jogsértőnek a védjegybitorlás folytatását.

14. J. Wärdell fellebbezést nyújtott be a Svea hovrättenhez (Fellebbviteli Bíróság, Svea). Arra hivatkozott, többek között, hogy nem kell a bitorlás ismétlődésétől tartani, mivel a Nokia védjegy használata nem szándékosan vagy gondatlanságból történt.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

12. A Nokia Corporation (a továbbiakban: Nokia) a Nokia közösségi védjegye bitorlására hivatkozással keresetet indított J. Wärdell ellen a Stockholms tingsrätt előtt. A Nokia előadta, hogy J. Wärdell Svédországba importált olyan öntapadós matricákat, amelyeket a mobiltelefonra kell felragasztani, és amelyeken a Nokia védjegy szerepelt. [6]

15. A Svea hovrätten megerősítette a Stockholms tingsrätt álláspontját, amely szerint J. Wärdell vitathatatlanul bitorolta a védjegyet, és hogy fennáll a további bitorlás veszélye. Azonban mivel J. Wärdell korábban nem követett el védjegybitorlást, és semmi több nem róható fel neki, mint a gondatlanság, a Svea hovrätten szerint nincs semmi oka arra, hogy a matricák behozatalát folyamatos védjegybitorlás részének tekintse. Az a tény, hogy nem zárható ki teljesen, hogy J. Wärdell a jövőben újabb bitorló cselekményt követ el a Nokia védjegyei vonatkozásában, önmagában nem igazolhatja a pénzbírság terhe mellett történő eltiltást. A Svea hovrätten ezért megváltoztatta a Stockholms tingsrätt ítéletét, és elutasította a Nokia keresetét.

13. A Stockholms tingsrätt úgy ítélte meg, hogy mivel J. Wärdell intézte a matricák importálását Svédországba, a matricákkal foglalkozó ügylete vitathatatlanul védjegybitorlásnak minősül. A fenti bíróság úgy ítélte meg továbbá, hogy fennáll a további bitorlás veszélye. Következésképpen pénzbírság terhe mellett a további bitorlástól eltiltotta.

16. A Nokia felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz. Kérelmében a Nokia előadta, hogy pusztán az a tény, hogy J. Wärdell bitorolta a védjegyét, elegendő a pénzbírság terhe mellett a további bitorlástól való eltiltás igazolásához, továbbá fenntartja, hogy fennáll annak a veszélye, hogy J. Wärdell további bitorlást követ el.

6 – Ez a lábjegyzet és az azt követő lábjegyzetek az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből származnak, amelyek nem járulnak hozzá a ténybeli háttérhez további releváns részlettel.

17. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a felek közötti jogvita arra irányul, hogy vajon a rendelet 98. cikke tartalmaz-e olyan eltiltásra és ehhez kapcsolódó pénzbírság kivetésére vonatkozó kötelezettséget, amely túlmutat a védjegytörvény 37.a cikkében foglaltakon. Ennek megfelelően előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94 tanácsi rendelet 98. cikke (1) bekezdésének első mondatában szereplő »nyomós ok« fogalmát, hogy eszerint ha a bíróság azt állapítja meg, hogy az alperes bitorol egy közösségi védjegyet, az ügy további körülményeitől függetlenül nem tiltja el a védjegybitorlástól, ha úgy ítéli meg, hogy a további bitorlás veszélye nem nyilvánvaló, vagy legalábbis meglehetősen korlátozott?

2) Úgy kell-e értelmezni ezt a fogalmat, hogy eszerint ha a bíróság azt állapítja meg, hogy az alperes bitorolja a közösségi védjegyet, és jóllehet az 1) kérdésben említettek alapján nem indokolt eltekintenie a védjegybitorlástól történő eltiltástól, mégis eltekinthet az eltiltástól azon az alapon, hogy egyértelmű, hogy a további bitorlás a nemzeti jog bitorlásra vonatkozó általános törvényi tilalma hatálya alá tartozik, és a bitorlás szándékos vagy súlyosan gondatlan folytatása esetén az alperes büntetéssel sújtható?

3) Amennyiben a 2) kérdésre adott válasz nemleges, kell-e különös intézkedéseket hozni – az eltiltás mellett például pénzbírságot alkalmazva – az eltiltás betartatása érdekében akkor is, ha egyértelmű, hogy a további bitorlás a nemzeti jog bitorlásra vonatkozó általános törvényi tilalma hatálya alá tartozik, és a bitorlás szándékos vagy súlyosan gondatlan folytatása esetén az alperes büntetéssel sújtható?

4. Amennyiben a 3) kérdésre adott válasz igenlő, vonatkozik-e ez arra az esetre is, ha egy nemzeti védjegy hasonló bitorlása esetében az ilyen intézkedés elfogadásának nem állnának fenn a feltételei?"

18. A Nokia, J. Wärdell, a francia kormány és a Bizottság írásbeli észrevételeket terjesz-

tettek elő. Mivel a felek nem kérték, nem is tartottak tárgyalást.

22. Úgy tűnik számomra, hogy a rendelet szövege és rendszere éppen ellenkezőleg, a nemleges választ támasztja alá.

Az első kérdésről

19. Az első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi, hogy a 98. cikk (1) bekezdés első mondatában szereplő „nyomós ok" fogalma azt jelenti-e, hogy az a bíróság, amely úgy ítéli meg, hogy az alperes bitorol egy közösségi védjegyet, az ügy további körülményeitől függetlenül mellőzheti a további bitorlástól való eltiltást azon az alapon, hogy álláspontja szerint a további bitorlás veszélye nem nyilvánvaló, vagy legalábbis meglehetősen korlátozott.

23. Elsősorban, a rendelet 98. cikkének (1) bekezdése felszólítást fogalmaz meg. Ez kimondja, hogy ha az alperes bitorol egy közösségi védjegyet, a bíróságnak eltiltó végzést kell kibocsátania. Ez a megfogalmazás tükrözi a rendelet 9. cikkének (1) bekezdésében biztosított, a védjegyjogosultat megillető alapvető jogot a bitorlás eltiltását illetően. Ha valamely bíróság azt állapítja meg, hogy az alperes bitorol egy közösségi védjegyet, általános szabályként az alperest el kell tiltania a további bitorlástól. Ebből következően csak az általános szabálytól való eltérésként határozhat úgy a bíróság – ha fennáll a „nyomós ok" –, hogy nem bocsát ki eltiltó végzést. A „nyomós ok" fogalmát ezért megszorító módon kell értelmezni.

20. A Nokia, a francia kormány és a Bizottság úgy véli, hogy erre a kérdésre nemmel kell válaszolni. Egyetértek.

21. J. Wärdell ellentétes álláspontot van. Előadja, hogy mind a rendelet szövege, mind annak rendszere az első kérdésre adandó igenlő válasz mellett szól. Továbbá a rendelet célja, hogy elősegítse az áruk szabad mozgását. A kereskedelmi ügyleteket ezért nem kellene szükségtelenül korlátozni.

24. Másodsorban, a rendelet preambuluma megállapítja, hogy „a közösségi védjegyek érvényessége és bitorlása tárgyában hozott határozatoknak a Közösség egész területére kiterjedő hatállyal kell bírniuk, ugyanis ez az egyetlen módja annak, hogy elkerülhetők legyenek a bíróságok, illetve a Hivatal [OHIM] által hozott határozatok közötti ellentmondások, továbbá, hogy megőrizhető legyen a közösségi védjegyek egységes jellege".[7] Ahogyan azt a Nokia, a francia

7 – A 15. preambulumbekezdés.

kormány és a Bizottság előadja, a 98. cikk (1) bekezdésének egységes értelmezése az egyetlen módja ezen célok elérésének. Ahogyan azt a Högsta domstolen felveti, azon kockázat értékelése, hogy a bitorlás folytatódni fog-e, szükségszerűen eltérő eredményekhez vezet a különböző tagállamokban. Mivel alapelv, hogy a közösségi védjegynek ugyanazt a védelmet kell élveznie a Közösség területén, a kockázat szintje önmagában nem jelenthet olyan „nyomós indokot", amely a nemzeti bíróságot feljogosítaná arra, hogy ne rendeljen el eltiltást. Ebből következően vannak nyilvánvaló gyakorlati nehézségek a jövőbeni cselekmények veszélyének bizonyítására. Amennyiben a további bitorlás valószínűsége az eltiltás elrendelésének feltételévé válna, az a védjegyjogosultakat hátrányosan érintené, és aláásná közösségi védjegyoltalmuk kizárólagos tartalmának érvényesülését.

25. Lehetséges, hogy kivételes esetekben a további bitorlási cselekmények kockázatának foka egyike lesz azon számos körülményeknek, amelyeket összességükben vizsgálva a rendelet 98. cikke (1) bekezdésében szerinti „nyomós ok"-nak lehet tekinteni. A nemzeti bíróság kérdése ugyanakkor kifejezetten a további bitorlás kockázatának fokát érinti „az ügy további körülményeitől függetlenül". [8]

26. Természetesen igaz, ahogyan azt J. Wärdell előadja, hogy a rendelet egyik fő célkitűzése az, hogy elősegítse az áruk szabad mozgását. [9] Ugyanakkor nehezen érthető, hogy hogyan befolyásolná hátrányosan az áruk szabad mozgását a bitorlás ellen a közösségi védjegyek erős és egységes védelme. [10] Ellenkezőleg, az ilyen oltalom előírja, hogy általános szabályként a jogsértést meg kell tiltani. Ezenfelül a rendelet kifejezetten összekapcsolja az áruk szabad mozgása elősegítésének célját azzal, hogy rendelkezik az „egységes oltalmat élvező, a Közösség területének egészére kiterjedő hatályú közösségi védjegy" fogalmáról. [11]

27. Végül emlékeztetni kell arra, hogy ahol – mint a jelen ügyben – a hivatkozott bitorlás

8 – Hasonlóképpen, mivel a nemzeti bíróság nem kér példákat arra vonatkozólag, hogy mi tekinthető „nyomós oknak", és mivel ezt a kérdést a Bíróság előtti írásbeli szakaszban nem vizsgálták meg, nem vélem úgy, hogy helyénvaló lenne jelen ügyben, amelyben először kérték a Bíróságtól a 98. cikk (1) bekezdésének értelmezését, hogy ilyen példákat adjunk.

9 – Az első preambulumbekezdés.

10 – Vö. a 4. lábjegyzetben hivatkozott 2004/48 irányelv 3. cikkének (2) bekezdésével, amely megállapítja, hogy az intézkedések, eljárások és jogorvoslatok az ezen irányelv által szabályozott szellemi tulajdonjogok érvényesítésének biztosításához szükségesek, „hatásosnak, arányosnak és elrettentőnek kell lenniük, és úgy kell őket alkalmazni, hogy a jogszerű kereskedelemnek ne állítsanak korlátokat, és hogy az azokkal való visszaélések esetére biztosítékok rendelkezésre álljanak" (A kiemelések tőlem). A TRIPs Megállapodás 41. cikke (1) bekezdésének második mondata hasonló tartalommal bír.

11 – A második preambulumbekezdés.

megvalósul azáltal, hogy a közösségi védjegygyel azonos megjelöléssel olyan árukat látnak el, amelyek azonosak a lajstromozott védjegy árujegyzékben szereplő árukkal, a közösségi védjegy oltalma feltétlen. [12] E körülményekre tekintettel az eltérés főszabály szerint egyáltalán nem alkalmazandó. Legfeljebb talán akkor alkalmazandó, amikor ténylegesen lehetetlen az alperes számára a bitorlás megismétlése, például (hogy a Nokia által felhozott példákat ismételjük), amennyiben az alperes egy felszámolás alatt álló cég, vagy ha a szóban forgó védjegy oltalmi ideje lejárt.

28. Ennek megfelelően véleményem szerint a 98. cikk (1) bekezdés első mondatában szereplő „nyomós ok" követelménye nem teljesül, ha az a bíróság, amely úgy ítéli meg, hogy az alperes bitorol egy közösségi védjegyet, az ügy további körülményeitől függetlenül mellőzi a további bitorlástól való eltiltást azon az alapon, hogy álláspontja szerint a további bitorlás veszélye nem nyilvánvaló, vagy legalábbis meglehetősen korlátozott.

A második kérdésről

29. Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy a rendelet 98. cikke (1) bekezdésében szereplő „nyomós ok" fogalma azt jelenti-e, hogy ha a bíróság azt állapítja meg, hogy az alperes bitorolja a közösségi védjegyet, és jóllehet az 1) kérdésben említettek alapján nem indokolt eltekintenie a védjegybitorlástól történő eltiltástól, mégis eltekinthet az eltiltástól azon az alapon, hogy egyértelmű, hogy a további bitorlás a nemzeti jog bitorlásra vonatkozó általános törvényi tilalma hatálya alá tartozik, és a bitorlás szándékos vagy súlyosan gondatlan folytatása esetén az alperes büntetéssel sújtható.

30. A Nokia, a francia kormány és a Bizottság előadja, hogy a kérdésre nemmel kell válaszolni. J. Wärdell ezzel ellentétes álláspontot van, akkor is, ha nem nyújtott be észrevételt, hanem pusztán az első kérdésre vonatkozó érvelésére hivatkozik.

31. Ismételten osztom az előbbi véleményt.

32. Ahogy azt a francia kormány helyesen előadja, a nemzeti szabályozás általános rendelkezése meghatározásánál fogva nem képezhet „nyomós" okot. Ez a kifejezés a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint magában foglalja, hogy az oknak különlegesnek kell lennie az egyedi eset vonatkozásában, amely másfelől azt sugalmazza, hogy az rendszerint a tényekre, és nem a

12 – A rendelet hetedik preambulumbekezdése és a 9. cikk (1) bekezdésének a) pontja.

jogra vonatkozik. Mindenesetre a TRIPs Megállapodás 44. cikkének (1) bekezdése és 61. cikke alapján a szellemi tulajdonjogok megsértésének eseteire a tagállamok kötelesek polgári és büntetőjogi szankciókat biztosítani, ideértve az eltiltást. Az tehát, hogy ilyen szankciók léteznek a nemzeti jogban, nem jelenthet olyan nyomós okot, amely következtében a 98. cikk (1) bekezdése alapján az eltiltás ne lenne elrendelhető. Megtagadni a 98. cikk (1) bekezdése alapján az eltiltás elrendelését azon az alapon, hogy a nemzeti jog szankciót ír elő, azzal a következménnyel járna, hogy a közösségi jogi szabályok alkalmazása a nemzeti jogtól függene. Ez viszont beleütközne mind a közösségi jog elsődlegességébe, mind a rendelet egységes jellegébe. Ennek eredményeként kiüresítené a 98. cikk (1) bekezdését.

33. Ezenfelül egy intézkedés, amely a bitorlástól eltilt, ahogyan azt a 98. cikk (1) bekezdése előírja, bizonyos körülmények között a védjegyjogosult számára hatékonyabb lehet, mint a bitorlás általános tilalma, még pénzbírság terhe mellett is. A francia kormány példaként azt hozza fel, hogy a francia jog alapján a bitorlástól történő eltiltásra vonatkozó speciális végzés feljogosítja a védjegyjogosultat arra, hogy a vámhatósághoz és a rendőrséghez forduljon annak érdekében, hogy azok fellépjenek a bíróság által tiltott cselekmények elkövetésének megakadályozása érdekében, anélkül, hogy új eljárást indítana az új jogsértés vonatkozásában (amely idő-, és költségigényes lenne).

34. Ezzel összefüggésben meg kell jegyezni, hogy a Nokia szerint a svéd védjegytörvény 37.a cikkében előírt pénzbírság nem szükségszerű következménye a bitorlásnak. Inkább előírja, hogy a védjegyjogosult külön kérelmet nyújtson be erre vonatkozólag, és bizonyítsa, hogy a bitorlás szándékos vagy súlyos gondatlanság eredménye. Amennyiben ez a helyzet áll fenn, akkor ezen rendelkezés által biztosított védelem nyilvánvalóan nem hasonlítható össze a 98. cikk (1) bekezdésében szabályozott védelemmel, amely, megismétlem, kifejezetten előírja a további bitorlástól történő eltiltást, amely a természetes bírói válasz a bitorlás megállapítására.

35. Ennek megfelelően azon az álláspontón vagyok, hogy a 98. cikk (1) bekezdés első mondatában szereplő „nyomós ok" követelménye nem teljesül, ha az a bíróság, amely megállapította, hogy az alperes bitorolja a közösségi védjegyet, eltekint a bitorló cselekmények eltiltásának elrendelésétől kizárólag azon az alapon, hogy a további bitorlás a nemzeti jog bitorlásra vonatkozó általános törvényi tilalma hatálya alá tartozik, és a bitorlás szándékos vagy súlyosan gondatlan folytatása esetén az alperes pénzbírsággal sújtható.

A harmadik és a negyedik kérdésről

36. Ezeket a kérdéseket együttesen célszerű megvizsgálni.

37. Harmadik kérdésével, amely csak akkor merül fel, ha javaslatomnak megfelelően a második kérdésre nemmel kell válaszolni, a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy kell-e különös intézkedéseket hozni – az eltiltás mellett például pénzbírságot alkalmazva – az eltiltás betartatása érdekében akkor is, ha egyértelmű, hogy (i) a további bitorlás a nemzeti jog bitorlásra vonatkozó általános törvényi tilalma hatálya alá tartozik, és (ii) a bitorlás szándékos vagy súlyosan gondatlan folytatása esetén az alperes büntetéssel sújtható.

38. Negyedik kérdésével, amennyiben a harmadik kérdésre igennel kell válaszolni, a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy ez akkor is így van-e, ha egy nemzeti védjegy hasonló bitorlása esetében az ilyen intézkedés elfogadásának nem állnának fenn a feltételei.

39. A Nokia, a francia kormány és a Bizottság előadja, hogy a harmadik és negyedik kérdésre igennel kell válaszolni. Egyetértek.

40. J. Wärdell ezzel ellentétes álláspontot van. A rendelet 14. cikkének (1) bekezdésére hivatkozik, amely megállapítja, hogy „a közösségi védjegy bitorlására a nemzeti jogszabályoknak a nemzeti védjegy bitorlására irányadó rendelkezéseit kell alkalmazni", és előadja, hogy ha a nemzeti jog a bitorlás általános tilalmát írja elő, és büntetőjogi szankciót helyez kilátásba, elegendő intézkedés áll rendelkezésre a további bitorlástól történő eltiltás betartásának biztosítására.

41. A 14. cikk (1) bekezdése ugyanakkor a következő szavakkal zárul: „a X. cím rendelkezéseivel összhangban". A X. cím magában foglalja a 98. cikk (1) bekezdését. Ahogyan azt már hangsúlyoztam, ez a rendelkezés kötelező. Megköveteli a bíróságtól, amely a közösségi védjegy bitorlását megállapította, hogy nemcsak tiltsa el az alperest a bitorlás folytatásától, hanem „– nemzeti jogszabályaival összhangban – meghozza továbbá azokat az intézkedéseket, amelyek az említett eltiltás végrehajtását biztosítják". A megfogalmazás egyértelműen előírja, hogy a nemzeti jogban különös intézkedések rendelkezésre kell,

hogy álljanak, amelyekkel az ilyen eltiltást megerősítik, és annak betartását biztosítják.[13] Következésképpen a nemzeti jog bitorlásra vonatkozó általános törvényi tilalma álláspontom szerint ezért nem lenne elegendő. Hasonlóan a büntetőjogi szankció, amely csak: i) a nemzeti bíróság mérlegelése jogköre alapján; ii) a védjegyjogosult kérelmére; és iii) azon alperes ellen alkalmazható, aki a bitorlást szándékosan vagy súlyos gondatlanságból folytatja, azonban nem elegendő a követelmény teljesítésére.

42. Jóllehet az intézkedések kialakításának részletes szabályozása a nemzeti jogra tartozik, nemcsak különösnek, hanem a célnak megfelelően hatékonynak is kell lenniük. Ez abból az elvből származik, hogy ha a közösségi jog hatálya alá tartozó területen nem született közösségi szabályozás egy adott kérdésben, akkor a jogalanyok számára a közösségi jogból származó jogok védelmét biztosító keresetekre vonatkozó eljárási szabályok kialakítása az egyes tagállamok belső jogrendjének feladata, e szabályok azonban egyrészt nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint azok, amelyek a hasonló tagállami jogi keresetekre vonatkoznak (egyenértékűség elve), másrészt nem tehetik a gyakorlatban lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé a közösségi jogrend által biztosított jogok gyakorlását (tényleges érvényesülés elve).[14] Egyértelmű, hogy a tilalom kényszerítő erő nélkül nem valószínű, hogy az utóbbi elvet teljesíti. Ez álláspontom szerint ugyanakkor nem követeli meg feltétlenül, hogy a bitorlástól történő eltiltást közvetlenül egy másik szankcióval vagy büntetéssel összekösse. Inkább a tilalom megszegésének következményét világosan meg kell határozni, vagy egyedileg a szóban forgó nemzeti bíróságnak, vagy általánosan a nemzeti jogban.

43. Tekintettel a negyedik kérdésre szerintem a fenti elemzés vonatkozásában nincs jelentősége annak, ha egy adott esetben a 98. cikk (1) bekezdésében előírtakhoz hasonlóan elfogadott különös intézkedés feltételeire úgy tekintenénk, mint amelyek nem állnak fenn a megfelelő nemzeti védjegy bitorlása esetében. A 98. cikk (1) bekezdése meghatározza azt a különös követelményt, amelynek részleteit a nemzeti jog köteles kidolgozni, és amely a közösségi védjegybitorlás esetén alkalmazandó. Az egyenértékűség elve nem követeli meg, hogy akkor, amikor a közösségi jog a közösségi jogból származó jogot magas szintű védelemmel ruházza fel, a nemzeti jog rendelkezéseiből (még a harmonizált nemzeti jogból is) adódó egyenértékű jogok feltétlenül ugyanolyan szintű védelmet élvezzenek.

13 – A francia szöveg még világosabb: „Il prend également, conformément à la loi nationale, les mesures propres à garantir le respect de cette interdiction".

14 – Lásd pl. a C-472/99. sz., Clean Car Autoservice ügyben 2001. december 6-án hozott ítélet (EBHT 2001., I-9687. o.) 28. pontját.

Végkövetkeztetések

44. A fenti okok alapján azon a véleményen vagyok, hogy a Högsta Domstolen által előterjesztett kérdéseket a következőképpen kell megválaszolni:

Az 1) és 2) kérdés

– A közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94 tanácsi rendelet 98. cikke (1) bekezdésében szereplő „nyomós ok" követelménye nem teljesül, ha az a bíróság, amely úgy ítéli meg, hogy az alperes bitorol egy közösségi védjegyet, az ügy további körülményeitől függetlenül mellőzi a további bitorlástól való eltiltást azon az alapon, hogy (1) álláspontja szerint a további bitorlás veszélye nem nyilvánvaló, vagy legalábbis meglehetősen korlátozott, vagy (2) azon az alapon, hogy a további bitorlás a nemzeti jog bitorlásra vonatkozó általános törvényi tilalma hatálya alá tartozik, és a bitorlás szándékos vagy súlyosan gondatlan folytatása esetén az alperes pénzbírsággal sújtható.

A 3) és 4) kérdés

– A nemzeti jog feladata azon különös intézkedések részleteinek meghatározása, amelyeket a 40/94 rendelet 98. cikkének (1) bekezdése előír, az alperest a közösségi védjegy bitorlásának folytatásától eltiltó bíróság részére, hogy

biztosítsa az eltiltás tiszteletben tartását. Az ilyen intézkedéseknek hatékonyaknak kell lenniük. A 98. cikk (1) bekezdésében foglalt követelmény nem teljesül azon az alapon, hogy (i) a további bitorlás a nemzeti jog bitorlásra vonatkozó általános törvényi tilalma hatálya alá tartozik, és (ii) a bitorlás szándékos vagy súlyosan gondatlan folytatása esetén az alperes büntetéssel sújtható. Különös intézkedéseket kell hozni, amelyek az eltiltás végrehajtását biztosítják, akkor is, ha a megfelelő nemzeti védjegy bitorlása esetében az ilyen intézkedés elfogadásának nem állnak fenn a feltételei.